

før bør man alltid kontrollere, om de jordprov som undersøkas inneholder sulfider. Det finns en mycket enkel metod att pröva den saken, nämligen det så kallade pyritprovet. Finner man att sulfider förekomma, måste man tillsvidare bestämma totala kalkhalten och totala svavelhalten för att få reda på totala kalkbehovet. Bastalet ger emellertid, som nyss sagts, även för sådana jordar upplysning om det omedelbara kalkbehovet. Det är för de sulfidhaltiga jordarna icke alltid nödvändigt, ofta nog icke ens lämpligt, att på en gång tillföra all den kalk som totala kalkbehovet anger, eftersom sulfiderna icke oxideras omedelbart och på en gång utan oftast successivt under en följd av år. Har man kännedom om både det omedelbara och det totala kalkbehovet, är det lätt att på lämpligaste sätt avväga hur mycket kalk man genast bör tillföra och hur mycket man sedermera under de närmaste åren kan behöva använda. För de myrjordar, som icke innehålla nämnvärda mängder sulfider — och det är det övervägande flertalet egentliga torvjordar — är bastalet direkt användbart för uträkning av kalkbehovet. Vi ha genom bastalsmetoden fått ett gott medel att avgöra myrjordarnas kalkbehov, en metod som bör tillåta både snabbare och billigare analyser än de hittills brukliga metoderna.

RØSTJERNMYRA.

*Norderhov Sogneselskap's demonstrasjonsfelt i myrdyrking.
Av herredsaagronom Bj. M. Haugen.*

Melding t.o.m. 1948.

For om mulig å gi støtet til en alminnelig utnyttning av de relativt store og f. t. uproduktive myrstrekninger på Nordmarka og andre steder i herredet, tok Norderhov Sogneselskap i sin tid opp tanken om anlegg av et mindre demonstrasjonsfelt i myrdyrking. Som område for et slikt felt ble den såkalte Røstjernmyra utsett. Dr. Løddesøl i Det norske Myrselskap, som etter anmodning foretok nærmere undersøkelser av myra, karakteriserte denne som en god til meget god dyrkingsmyr. Analysene viste at den var forholdsvis bra formold og kalkrik. Surhetsgraden lå mellom 5 og 6. Myra ligger 510 m. o. h. i svak sør-vest helling.

Etter kartlegging og nærmere planlegging av et areal på ca. 6 dekar ble det så besluttet å realisere tanken i samråd og samarbeid med Haug Bondelag. Dyrkings- og gjødslingsplan m. v. ble utarbeidet av fylkesagronom Rudi i samråd med bl. a. dr. Løddesøl.

Anleggsarbeidene tok til i 1943, og ble fullført våren 1944. Feltet ble systematisk avgrøftet med en grøfteavstand på 12 m. Rundt hele stykket ble det gravd en åpen landgrøft. Sugegrøftene ble gjenlagt med bordtuter og feltet inngjerdet med saunetting. Materialene ble gitt av private. Ca. 2/3 av feltet ble pløyd, og den resterende tredjepart bare overflatekultivert ved harving.

Anleggsutgiftene kom på i alt kr. 2023,— eller kr. 389,— pr. dekar effektivt oppdyrket jord (5,2 dekar).

Våren 1944 ble så feltet tilsådd med grønnfôr med gjenlegg til eng, og har siden ikke vært omsådd.

Bortsett fra halvparten av det areal som er pløyd, ble feltet anleggsåret kalket med 100 kg CaO pr. dekar.

Hva angår gjødslingen er det tatt sikte på å få demonstrert hvordan mangelen på enkelte næringsstoffer virker. Av den grunn er feltet delt opp i ruter. Enkelte ruter har da fått full gjødsling, mens det på andre ruter er sløyyet et av gjødselslagene på hver. Første året var gjødselmengdene pr. dekar 50 kg superfosfat, 30 kg kaliumgj., 33 % og 30 kg kalksalpeter. I årene 1945 t. o. m. 1947 ble det brukt 20 kg superfosfat, 30 kg kaliumgj. 33 % og 20 kg kalksalpeter. For siste driftsår, altså 1948, er det brukt 40 kg superfosfat, 30 kg kaliumgj. 33% og 30 kg kalksalpeter pr. dekar.

Avlingsresultatene for engårene vil fremgå av følgende sammenstilling:

Felt I. Fullt opparbeidet, gjødslet med bare kunstgjødsel.

	Ukalket					Kalket anleggsåret				
	Kg. tørt høy pr. dekar					Kg. tørt høy pr. dekar				
	1945:	1946:	1947:	1948:	Middel:	1945:	1946:	1947:	1948:	Middel:
Fullgjødslet	836	858	768	562	756	742	720	583	520	641
Ugjødslet	(praktisk talt ingen avling).									
Uten fosforgj.	—»—									
Uten kaliumgj.	590	576	308	207	420	396	338	182	134	263
Uten kvelstoffgj.	488	870	467	314	535	402	691	400	312	451

Felt II. Bare harvet, kalket. 1945: 1946: 1947: 1948: Middel:

Fullgjødslet, kunstgj. + naturgj. 1. året senere bare kunstgj.	728	898	554	360	635
Fullgjødslet, hele tiden bare kunstgj. ..	673	898	676	390	659

Felt III. Fullt opparbeidet, kalket.

Fullgjødslet, 1. året kunstgjødsel + naturgj. senere bare kunstgj.	720	844	475	374	603
--	-----	-----	-----	-----	-----

Resultatene slår fast at en ved grøfting, dyrking og høvelig gjødsling av myr i disse strøk kan oppnå avlinger som står fullt på høyde med avlingene nede i bygda, og betydelig over når det gjelder årsikkerheten, kfr. forsåvidt resultatene for tørkeåret 1947. Også

grønnfóravlingen første året var meget tilfredsstillende. Når disse resultater likevel ikke er tatt med i sammenstillingen, skyldes det andre årsaker.

Som en vil se, varierer avlingen temmelig sterkt, i det vesentlige alt etter gjødslingen. Når avlingene over hele linjen har avtatt forholdsvis sterkt de to siste årene, må det selvsagt tilskrives alderen på enga. Men denne faktor er lik for alle rutene, og rokker ikke ved utslagene for de enkelte gjødselslag. Ved nærmere analyse av resultatene viser det seg da som ventet at gjødsling med bare kaliumgj. og salpeter (altså uten fosfat) er jevngodt med ingen gjødsling.

Kaliumgjødselen gav til å begynne med lite utslag, men forholdet har endret seg betydelig etter hvert. Avlingene på de rutene som ikke er tilført kaliumgjødsel har således avtatt meget sterkt de siste to år, samtidig som også kvaliteten er blitt temmelig dårlig. Et begrenset innhold av kalium i myra er allerede i det vesentlige oppbrukt, og snart vil ventelig heller ikke disse rutene gi nevneverdig avling.

Hva kvelstoffgjødsla angår, viser resultatene at det selv på en godartet myr som denne, lønner det seg å bruke midlere mengder salpeter. Uten salpeter har riktignok kløverinnholdet i enga vært uvanlig stort (dominerende), men kvantiteten har stått noe tilbake i forhold til fullgjødslet. På den annen side har kløveren i det vesentlige gått ut ganske snart på de fullgjødslede rutene.

Utbygging av litt av kunstgjødselen med naturgjødsel anleggsåret ser ut til å ha gitt en liten avlingsøkning andre året (raskere formolding som følge av bakterietilføringen gjennom naturgjødsla), men senere har det ikke kunnet påvises noen forskjell.

Såvidt en kan skjønne, har ikke kalking gitt noe utslag i positiv retning. Som tidligere nevnt er denne myra kalkrik, og det gir selvsagt en naturlig forklaring på forholdet.

Arbeidsmåtene, fullstendig oppdyrking kontra overflatekultivering (bare harving) kan en ikke uttale seg bestemt om på grunnlag av disse resultatene, men det ser ihvertfall ut til at den overflatekultiverte delen av feltet til å begynne med har gitt avlinger fullt på høyde med den øvrige del som er fullstendig oppdyrket. De siste to år har forholdet imidlertid endret seg noe til fordel for fullstendig oppdyrking. Denne utvikling har egentlig også vært ventet.

Forøvrig gjør en merksam på at feltet er anlagt som demonstrasjonsfelt, ikke som forsøk med de strenge krav det stilles til slike. Resultatene må derfor bedømmes med forsiktighet. Flere usikkerhetsmomenter spiller inn, bl. a. forskjell i myrskvaliteten innen feltet.

Regner en under ett de deler av feltet som er gjødslet med alle tre kunstgjødselslagene (fullgjødslet — 3,5 dekar), uansett forskjell i oppdyrking og kalking m. v., blir resultatet 749 kg tørt høy pr. dekar i 1945, 854 kg i 1946, 648 kg i 1947 og 460 kg i 1948. I middel for alle engårene har den fullgjødslete delen av feltet gitt 678 kg tørt høy pr. dekar.

Et raskere omløp ville etter dette ha gitt betydelig bedre resultater, idet avlingen de siste to årene har avtatt nokså sterkt. Plantebestanden er vanlige kultur e n g planter.

Det er gjentatt til kjedsommelighet at Norderhov her står overfor betydelige ekspansjonsmuligheter, spesielt hva beite angår. Til dette formål er det stort behov for jord, idet mulighetene for anlegg av kulturbeiter i nærheten av brukene nede i bygda tildels et temmelig begrenset. Interessen for saken ser da også ut til å være sterkt stigende. Likevel er arbeidet med den praktiske utnytting av dette «overflødigshorn» hittil ikke kommet utover det forberedende stadium, men forhåpentlig er tiden nå snart moden til å gå til realisasjon av tanker og planer i denne sammenheng. Med dette for øyet har Det norske myrselskap v/ sekretær Lie siste sommer foretatt inventering av en del myrstrekninger på Nordmarka. Resultatene av disse undersøkelser vil sikkert gi gode holdepunkter for valg av arealer til formålet.

Videre har beitekonsulenten i Selskapet for Norges Vel, herr Haakon Sløgedal, sammen med assistent Frøystad og fylkesagronom Rudi m. fl. foretatt befarung av området. Herunder ble flere prosjekter drøftet. Det videre arbeid med saken er imidlertid utsatt inntil resultatene av myrundersøkelsene foreligger.

Forøvrig kan det nevnes at det også andre steder i herredet så smått er tatt opp arbeid i tråd med dette. Spesielt synes det å være atskillig interesse for opprettelse av fellessetrer med kulturbeiter. Det er således håp om at arbeidet med saken i overskuelig fremtid vil få den bredde som har vært tilsiktet, og da går det sikkert ikke lenge før bygdas «annen etasje» begynner å ta form.

PÅ JORDVERN- EKSKURSJONER I ITALIA.

Av direktør Aasulv Løddesøl.

I fjor høst ble det under FAO's ledelse holdt en jordvernkongress («Soil Conservation Meeting») i Firenze i Italia¹). FAO er som bekjent forkortelsen for FN's ernærings- og landbruksorganisasjon, hvis fulle navn er «Food and Agriculture Organization of the United Nations». I forbindelse med konferansen ble det arrangert en rekke ekskursjoner for deltakerne så disse kunne få høve til å studere italienske jordvern- og jordvinningsproblemer. Forfatteren av denne artikkel, der deltok i kongressen som representant for Norge, fikk på denne måten en utmerket anledning til å se mange interessante

¹) I «Tidsskrift for det norske Landbruk», hefte 5—6 i år er tatt inn en kort melding om kongressen.